

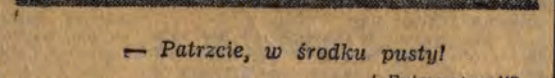
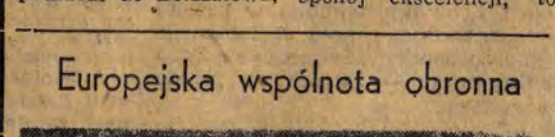
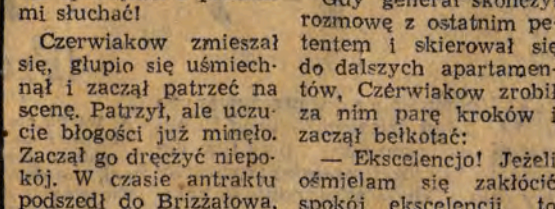
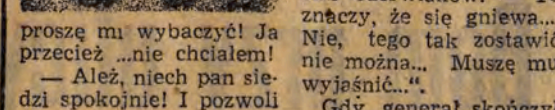
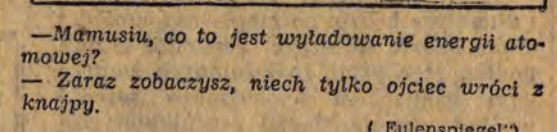
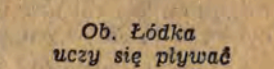
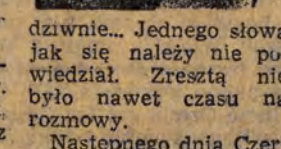
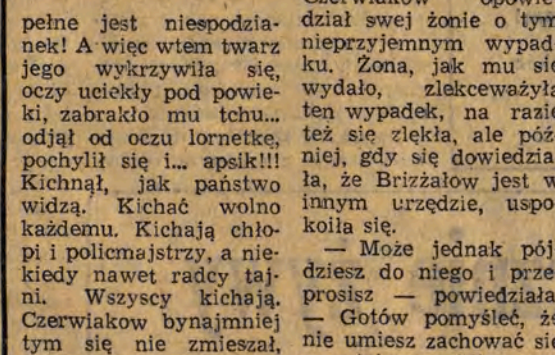
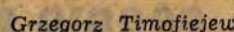

Kto pojedzie do Pcimia

Jest, wiecie, instytucja taka
z kulturalnymi działaczami,
co się kochają w „jedyńakach”
i w „gwiazdach” — gardzą zaś masami.
Dla takiej przewidują „gwiazdy”
ciągłe występy i wyjazdy,
bo to ich atut, to ich okaz,

Nowe wiersze poetów łódzkich

JAN CZARNY

Laniem

Gdy rym szukał do twoich warg,
Szumem drzew starych przeszkadzał park.

Gdy chciałem odróżnić chmury od liści,
Zasypany deszcz gwiazd rzeźbił.

Miedzy jaśminem i miedzy białymi
Rosa się zdała twoimi łzami.

Potem się zmieszał już po raz któryś
Z zapachem siana zapach twojej skóry.

Wszystko mnie myli, zmienia się, mieni
I tak już będzie aż do jesieni.

Szpitalny słowik

Już świta. Któraś tam godzina.
Ból ustał, ale spać nie daje
Słowik, co płucze gardło majem
I za oknami słodko kląskam...
To jest do życia ścieżka wąska,
Którą się wspinam.

Nad Prosną

Płynięcie, płynięcie,
rzeka nieskończona,
czegom ja nie zrobił
syn za mnie dokona.

W mieście mym rodzinnym
nad powolną Prosną
wysmukłe toполе
wciąż szumią i ronną.

Szumia płoń młodociał
na lipcowym skwarze,
już nie minie i tobie,
ale innej parze.

O sobie

Chciałem być kiedyś
artystą malarzem,
ale nie wyszło,
nie z moich marzeń.

Myślałem, że będzie
ze mnie poeta,
czytając wiersze
i mówiąc — gdzie tam!

Dziś myślę na przekór
różnym osobom:
dobrze przynajmniej,
że jestem sobą.

Czechow wiecznie żywy

Mijała lata, zmieniała się pokolenia, a Czechow wciąż jest powszechnie czytany. Co decyduje o światowej sławie i popularności jego dzieł? Niewątpliwie olbrzymią rolę odgrywa tu doskonałość formy. Czechow — to niedościgniony mistrz małej formy, miniatury, noweli. To niezwykły subtelny i wręcz tajemniczy twórca. Jednakże o nieśmiertelności jego spuścizny literackiej decyduje w niemiłej mierze fakt, że spuścizna ta przepojona jest miłością do człowieka, że technika jego głęboka nienawiść do ucisku, do ograniczonego, bezdusznego, pozbawionego perspektywy życia mieszczańskiego, do wszystkiego, co hamowało rozwój człowieka w starej Rosji.

W literaturze światowej niewiele jest twórców, którzy potrafili tak głęboko wnikać w wewnętrzny, duchowy świat człowieka. W Czechowie cały świat — widzi wielkiego nauczyciela piękna i prawdy. Utwory jego nie tylko czują się doskonałością formy, urzekają subtelnością, mądrym, serdecznym humorem rosyjskim, lecz również ujmują serce głęboko ludzką nutą. W swych nowelach i sztukach,

czemuż zakłamanie imperialistycznego świata.

Obok tego twórczość Czechowa spełnia jeszcze inną doniosłą rolę. Jego dramaty i nowele są doskonałą szkołą twórczości, szkołą doskonałości formalnej i kunsztu dramatycznego dla wielu pisarzy.

Amerkański teatrolog Freadley w swej „Historii teatru” stwierdza potężny wpływ Czechowa na „wyobraźnię twórczą całego świata teatralnego XX wieku”. „Czechow i Stanisławski — pisze on — całkowicie zmieniły sposób ujęcia rzeczywistości przez dramaturga”.

„Literatura angielska — czytamy w „Encyklopedii brytyjskiej” — korzystała z metod Czechowa w stopniu nie mniejszym niż rosyjska”. Wielki dramaturg angielski Bernard Shaw pisząc o swej twórczości stwierdza, że silnie piętno wywodziła na niej wielka indywidualność Czechowa. Pod jego wpływem Shaw napisał swą światową sztukę „Heartbreak House” (Dom złamanych serc).

Czy oznacza to, że Czechow ma na świecie samych przyjaciół? Oczywiście, nie. Utworów wielkiego pisarza boją się i nienawidzą wszyscy reakcyjniści, wszyscy przeciwnicy pokój i przyjaźni między narodami. Tak np. na wieść, że jedna z wybitnych filmowych ma w swych planach nakręcenie dwóch filmów według nowel Czechowa, pewien amerykański senator ze stanu Kalifornia oświadczył w komisji do badania działalności antyamerykańskiej: „Póki ja jestem w komisji, nie dopuszczę do nakręcenia żadnego filmu według utworu napisanego przez tego Rosjanina nazwiskiem Czechow!”

Daremne to jednak wysiłki. Miliony ludzi kochają Czechowa i nikomu nie uda się zdmusić w ich sercach tej miłości, podobnie jak nie uda się zdmusić w sercach ludzkich gorącego dążenia do lepszej przyszłości.

N. O.

JAN HUSZCZA

Przed 10 laty w Lublinie

Dom przy ulicy Radziwiłłowskiej

(Fragmenty)

Wspomnienia z dni przeżytych przed dziesięć laty w Lublinie są tak różnorodne i przy tym bogate, że to raczej materiał powieściowy (któ i kiedy taką powieść napisze?). Żeby uniknąć chaosu, chciałbym je skupić wokół odradzającego się życia kulturalnego — literackiego przede wszystkim.

Wymieniony w tytule dom — to pletwiony budynek z podwórzem i ogrodem przy ul. Radziwiłłowskiej 9 (teraz, być może, inną za ulicą nosi nazwę...). Ten dom, jak i większość domów przy Krakowskim Przedmieściu 62 (gdzie mieścił się organ PKWN „Rzeczpospolita”) to — żeby użyć terminu, jakim się wtedy służyli — jednostek wojskowych oznaczono — gospodarstwo majora Jerzego Borejszy, zmarłego dziaacza, publicysty, redaktora „Rzeczpospolitej” i organizatora Spółd. Wyd. „Czytelnik”.

Pracowało się w gmachu przy Krakowskim Przedmieściu, mieszkało się przy Radziwiłłowskiej. Kto tylko miał coś wódnego do sprawami kultury, to albo tam mieszkał, albo tam był na pogawędkach lub choćby po prostu w stołówce. Nic więc dziwnego, że w domu tym panowało zagęszczenie, jakiego nie mógłby sobie wymarzyć nawet najbardziej rygorystyczny kwaterunek. Ludzi przybywało, w pobliżu stał front, i oczywiście, na odbudowę wtedy jeszcze nie było ani czasu, ani możliwości.

W niedzię — zimą prawie nie opalano — pokój na pi. — że przez dłuższy czas, oprócz podpisanych i kilku innych, mieszkali znani poeci i pisarze: J. Przybysz, Zb. Bielecki, St. Pięta, karykaturzysta I. Wit i in. A kto u nas w okresie od sierpnia 1944 r. do stycznia 1945 r. nie nocował? Obecny wicemarszałek Sejmu i poeta w jednej osobie, J. Orzechowski (na stole), malarz J. Mierzejewski („na walet”), poeta i tłumacz „Eugeniusza Oniegina”

A. Ważyk (ze względu na nieduży wzrost, wewnątrz dwóch zastawionych stołów, wisił „specjalista” od broni pancernych, współpracownik pisma „Jednostka” pancerzysty, dziś znany krytyk i tłumacz przedwojennego Młakowskiego — Artur Sandauer (na podłodze, czy ktoś spał na... szafie, tego sobie nie mogę przypomnieć...).

A tymczasem wciąż przywodziły mi do głowy z różnych stron, o różnych zainteresowaniach i kwalifikacjach, zagadnienia i smaczki... W tym samym domu mieszkali: dzielnego wicekierownika St. Dembińskiego, poety M. Jastrun, red. K. Kuryluk, J. Paradowski, J. Putrament... Spotykało się tu malarza Koszuszko, J. Ratajowskiego, znakomitego rysownika J. Zarubę, uroczego człowieka, radzieckiego malarza z Kijowa, Złowila Tokczewa, autora wydanej potem u nas telen. „Majdanek”.

II.

Do Lublina przyjechalismy z pierwszej siedziby PKWN z Chelma. Naszym zadaniem — zadaniem szczepliwego początkowo zespołu — było wydawanie „Rzeczpospolitej”.

„Rzeczpospolita” była pierwszym pismem po wyzwoleniu, w dodatku codziennym. Do tego czasu tylko wojsko miało swoje pisma, których połowę redakcje i drukarnie ciągle zmieniały miejsce postoju. Początkowo zespół nasz biwakował przy najbardziej ruchliwej — i to w najbliższym sensie — ulicy, gdzie niosły się naczelną władzę, tzn. przy Spółdzielni (nazwa ulicy absolutnie nie odpowiadała ówczesnej sytuacji). Biwakowaliśmy w paru pokojach z oknami bez szyb i oświetleniem bez prądu. Nocami pojawiali się — stosunkowo nieliczne — samoloty hitlerowskie, obserwowaliśmy nocne fałszywe: sperające po niebie światła reflektorów, kołowe kule trasujące, barwne latarnie: czerne rwały na strzępy dźwięki przeciwlotnicze, „zenitów”.

Jeśli chodzi o pracę, czegoż się wtedy nie robiło? Dopiero znacznie później zaczęły się krystalizować

kompetencje i obowiązki. Na razie trzeba było pisać reportaże, wiersze, felietony, notatki, robić korekty, rozdzielać gazety wśród przyjeżdżających aż z Białostockiego i Rzeszowskiego, przypadkowych, żądnych jak najwięcej ludzi egzemplarzy, kolporterów...

III.

Pierwsze lubelskie dni! Miałem poważnie zniszczone, szybko zacierające przynajmniej te zewnętrzne ślady okupacji. Przeciągały ulicami jednostki radzieckie i polskie, partyzanci z granatami u pasów w polskich mundurach i w zdobycznych, często zaś po prostu w cywilnych ubraniach.

Milicja z białymi — czerwonymi opaskami. I też rozmałość i dowolność strojów, jakiej już potem się nie spotykało.

Wszyscy żądni wiedzy: co z bliskimi i znajomymi? Jakże zmieszane uczucia: radość obok grozy (Majdanek), oczekiwanie, niepokój, troska o tych, co po drugiej stronie Wisły...

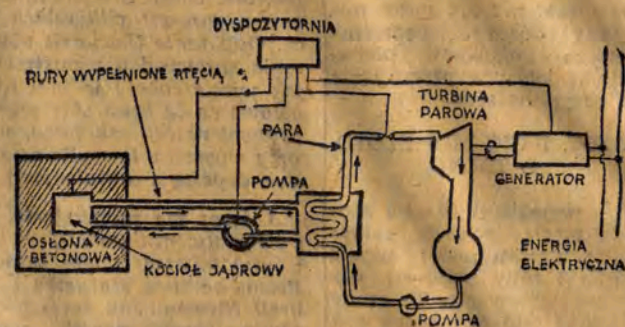
Co raz to ktoś się zjawiał, wyłaniał się jakby „z zaświatów”, zgłaszał się do pracy, meldując o swoich dobrych chęciach...

We wrześniu znalazł się w Lublinie przybyły z Ostrowca Stefan Jaracz. Wzruszające i smutne zarazem — ze względu na jego stan zdrowia — po nabytym w Oświęcimiu gruźlicy — powitałem!

Kiedy w pogodnie niebieski dzień wrześniowy — na ocienionym dółkiem winem tarasie przy Krakowskim Przedmieściu — przeprowadzałem z nim wywiad dla ukazującego się pierwszego tygodnika literackiego „Odrodzenie”, nie przeczuwałem, mimo wszystko, że to ostatni wywiad, jakiego Jaracz udzielił dla pisma polskiego.

Energia atomowa w służbie człowieka

27 czerwca 1954 roku... Przyszły dzień odnotuje, że tego dnia w Związku Radzieckim została uruchomiona pierwsza w świecie elektrownia o napędzie atomowym. Obecnie elektrownia ta zapasuje w prąd elektryczny zakłady przemysłowe i gospodarstwa rolne sąsiednich rejonów. Po raz pierwszy turbiny porusza nie chemiczna energia paliwa, nie mechaniczna energia spadających wód, ale wyzwolona przez człowieka energia atomowego jądra. Pokojowa, przemysłowa energia jądrowa uczyniła swój pierwszy krok w Związku Radzieckim. Nie mogło być przecież inaczej.

Schemat elektrowni atomowej.

(według inż. K. Gładkowskiego)

steśmy świadkami, oznaczają nowy etap — początek panowania człowieka nad jeszcze jedną siłą przyrody — nieskończenie potężną.

KAŻDY KAMIEŃ KRYJE W SOBIE ENERGIĘ

Z jednego kilogramu uranu otrzymać możemy 20 milionów kilowatogodzin energii elektrycznej. Do wyprodukowania tej energii musielibyśmy spalić 2500 ton najlepszego węgla. A przecież jest to zaledwie jedna tysięczna części energii, która mieści się w 1 kilogramie uranu. A przecież energia atomowa ukryta jest nie tylko w uranie, plutonie czy wodorze, ale we wszystkich otaczających nas ciałach i przedmiotach. Każdy kamień przydrożny, w którym jest taka moc ukrytej energii, że wydobyć ją przysporzyłoby uruchomienie tak potężnej elektrowni, jak Dnieproges — na całe dziesiątki lat.

W KOTLE URANOWYM

Wiemy już dzisiaj, że jądro atomowe — to arena walki kolosalnych sił. Składa się ono z dodatnio naładowanych cząstek protonów i neutralnych cząstek neutronów. Czynne między protonami siły elektryczne odpychają je, przyciągają jądro atomu. I na odwrót — siły przyciągania niwelują tamte siły odpychające. Jądro w ten sposób zachowuje się w równowadze.

Jedynie uran okazał się pierwszym właściwym chemizmem, w którym można było stworzyć takie warunki, aby siły odpychania przewyższyły siły przyciągania jądro atomu. Jądro atomu uranu przy tym procesie ulega rozpadowi, a powstałe przy rozpadzie odłamki jądra rozpryskują się z olbrzymią szybkością. W jądrowym reaktorze (kotle uranowym), gdzie odbywa się wydzielanie energii atomowej, owe odłamki atomu natrafiają na warstwy grafitu, który hamuje ich bieg. Otrzymane w ten sposób ciepło użytkowane jest następnie do ogrzewania wody, do wytwarzania pary, a para z kolei uruchamia turbinę parową, która wprawia w ruch generator, wytwarzający energię elektryczną, stąd energia elektryczna płynie do fabryk, kopalń, kołchozów.

100 TYSIĘCY KILOWATÓW ENERGII ELEKTRYCZNEJ Z 200 GRAMÓW URANU

Opanowanie potężnych sił jądra atomowego zwiększa w niebывалы sposób nasze zasoby energetyczne. Na równi z elektrowniami cieplnymi i wodnymi — rozpoczynając pracę elektrownie o napędzie atomowym. Ludzie radzieccy z dumą oczekują komunikatu Rady Ministrów ZSRR o uruchomieniu pierwszej elektrowni atomowej o mocy 5000 kilowatów. Obecnie uczeni i technicy radzieccy pracują nad budową elektrowni o napędzie atomowym o sile 50 tys. i 100 tys. kilowatów.

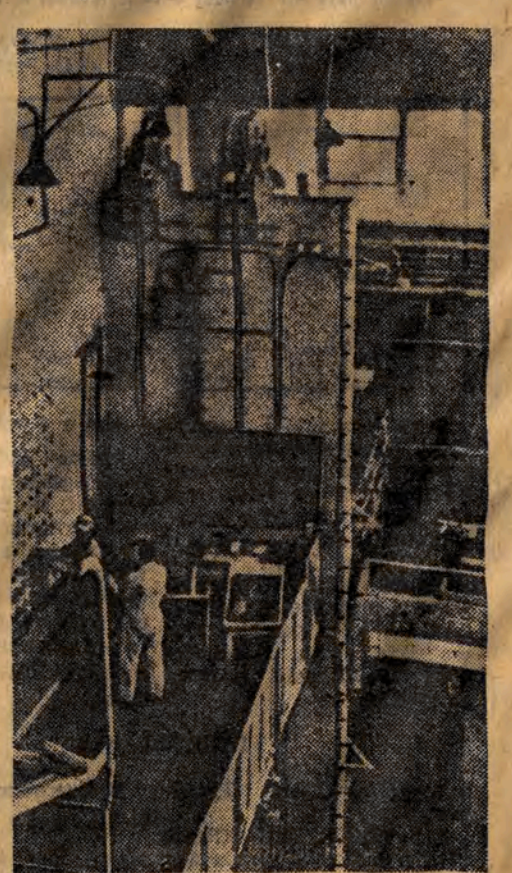
W związku z powyższym interesujący jest fakt, że elektrownia o mocy 100 tys. kilowatów zużywałaby będzie dziennie jedynie 200 do 250 gramów uranu. Elektrociepłownia o podobnej sile zużywałaby codziennie setki ton węgla. Te właśnie maleńkie ilości uranu pozwalają budować elektrownie atomowe w każdym, dowolnym wybranym zakątku ZSRR. Szczególnie ważne jest to dla okręgów, w których nie ma na miejscu kopalni węgla lub wielkich zbiorników wodnych.

PRZYJDZIE REWOLUCJA W TRANSPORCIE

Opanowanie energii atomowego jądra oznacza nie tylko olbrzymi rozwój energetyki, ale przyniesie również jakościowe zmiany w technice. Przejście na paliwo atomowe z czasem wywoła prawdziwą rewolucję w transporcie. Samoloty, zaopatrzone w reaktor jądrowy, będą mogły odbywać loty o nieograniczonym zasięgu. Podobnie wspaniałe perspektywy otwierają się przed transportem morskim i lądowym.

Z czasem również i przestrzenie międzyplanetarne stana się dostępne dla człowieka. Co prawda, obecnie nie posiadamy jeszcze surowców zdolnych wytrzymać wysoką

(Dalszy ciąg na stronie 6)

Reaktor — kocioł uranowy.

(Zdjęcie podajemy za ręką K. Gładkowskiego)

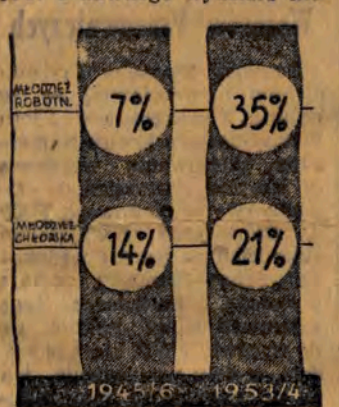

Prof. Mieczysław Klimek
rektor Politechniki Łódzkiej

Politechnika Łódzka u progu 10-lecia

Znajdujemy się u progu 10-lecia Polski Ludowej, a jednocześnie u progu 10-lecia istnienia Politechniki Łódzkiej. Jest to dla nas wielki okres wyjątkowy, okres obfitujący w osiągnięcia, o których marzyć nawet nie było można w Polsce przedwojennej. Politechnika Łódzka jest dzieckiem Polski Ludowej, która ją zbudowała od podstaw. W chwili powołania Politechniki w Łodzi nie mieliśmy ani budynków, ani urządzeń, nawet zdezastrowanych i przestarzałych, które znajdowały się w innych ośrodkach naukowych. Mieliśmy natomiast, co najważniejsze, ludzi, którzy poświęcili wszystkie swe siły budowie Politechniki dla robotniczej Łodzi. Uczelnia nasza powstała dzięki pomocy państwa oraz dzięki organizacyjnemu wysiłkowi postępowej, patriotycznej grupy pracowników naukowych, jak prof. Stefanowski, organizator i pierwszy rektor Politechniki Łódzkiej, prof. dr Achmatowicz, prof. dr Jakubowski, prof. dr Groszkowski oraz zmarły prof. dr Mozyński i szereg innych.

W wyniku podjętych wysiłków, w roku 1946 uroczomie zostały uruchomione w naszym kraju trzy podstawowe wydziały: mechaniczny, elektryczny i chemiczny. W roku 1947 z dawnego wydziału me-

Coraz więcej dzieci robotników i chłopów studiuje na Politechnice Łódzkiej.

chanicznego o charakterze ogólnym powstał wydział włókienniczy, którego wyposażenie i prace znajdująca się w naszym ośrodku radzieckich, czechosłowackich, z NRD i in. W roku 1950 obok wydziału chemicznego powstał nowy wydział — technologii chemii spożywczej.

W roku akademickim 1945-1946 Politechnika Łódzka liczyła 983 studentów, w roku 1953-1954 uczyło się już 3558 młodzieży. Nie tylko jednak wzrosła liczba studiujących. Wielkim przeobrażeniem uległ ich skład społeczny. W 1945 roku synowie i córki robotników stanowili 7 procent studentów, w 1954 roku już 35 procent. Zwiększył się także powołanie odsetek młodzieży pochodzenia chłopskiego, który z 14 proc. w 1945 roku wzrósł do 21 proc. w roku 1954.

Nowy, okrzepły ośrodek myśli technicznej — Politechnika Łódzka — od początku czynnie współpracowała z przemysłem. Uczelnia nasza pomogła przemysłowi w zorganizowaniu Głównego Instytutu Włókiennictwa, Instytutu Techniki Ciepłej, Instytutu Włókien Sztucznych i Syntetycznych, Centralnego Biura Technicznego przy CZ Budowy Maszyn Włókienniczych, Instytutu Celulozy i Papiernictwa — mimo szczupłości personelu naukowego, który poza rozwijaniem własnych zakładów naukowych i pracą dydaktyczną w uczelni oddał gospodarce narodowej wiele cennych prac naukowych, nowych konstrukcji maszyn, przyczynił się do wprowadzenia usprawnień technologicznych, posiadających ważne znaczenie w zakresie postępu technicznego w naszym przemyśle.

Pracownicy nauki Politechniki Łódzkiej od samego początku jej powstania nie szczędziły wysiłków, starając się dać robotniczej Łodzi uczelnianą technikę na najwyższym poziomie pracy naukowej, dydaktycznej i wychowawczej w naszym kraju, która by nie tylko uczyła i wychowywała synów klasy robotniczej Łodzi, ale i przodowała na każdym odcinku w pracy i organizacji badań naukowych, promując na całą naszą gospodarkę narodową.

W minionym okresie na Politechnice Łódzkiej osiągnięliśmy rezultaty bardzo ważne: wykonano 21 prac doktorskich, 2 prace habilitacyjne i 3 prace kandydackie, z których szereg jest na miarę światową. Większość prac dyplomowych magistrów i prac wyścigowych inżynierskich związana została tematycznie nie tylko z kierunkiem działania naukowego katedry, lecz przede wszystkim z potrzebami przemysłu. Wiele naszych profesorów było „cichymi” przodownikami pracy, którzy poza pracą w uczelni zajmowali się jednocześnie ważnymi stanowiskami w przemyśle, jak np. prof. Jerzy Werner, prof. Sochacz, prof. Łapiński, prof. Prindisz i wielu innych. Punkt przelomowy w życiu naszej uczelni stanowił I Kongres Nauki i Powstanie Polskiej Akademii Nauk, z którą powiązano się wiele naszych katedr i zakładów naukowych.

Współpraca Politechniki Łódzkiej z przemysłem została również pogłębiona. Jeżeli do I Kongresu Nauki opierała się ona bądź o rozwiązywanie dogłębnych tematów dla przemysłu, bądź też rozwiązywanie drobnych zadań usługowych, to w późniejszym okresie kierunek pracy Politechniki Łódzkiej zmierza do planowego rozwiązywania problemów trudnych i wymagających szybkiego rozstrzygnięcia. Wprowadzone w życie plany — naukowe katedr, analizowane przez organ nadzoru w zakresie wytycznych PAN, podniosły na wysoki poziom pracę naukową naszej uczelni.

U progu 10-lecia możemy z dumą stwierdzić, że zarówno w osiągnięciach naukowych, jak i w postawie pracowników naukowych dokonaliśmy przełomu, co sprzyja walce o wyższą, socjalistyczną jakość wychowywania przez nas młodzieży. Za dotychczasowe działania naukowe, konstrukcyjne i na odcinku postępu technicznego nagrodami państwowymi zostało wyróżnionych wielu pracowników naukowych, a mianowicie: prof. Jan Werner i prof. Jerzy Werner za silnik samochodowy „Star” 20 z samoczynnym zapłonem, prof. dr Konorski za pracę z zakresu monografii i elektrotechniki teoretycznej, prof. Klebasiński, prof. Boryński, mgr inż. Kopyński, mgr inż. Ruciński, mgr inż. Adam Kowalski i wielu innych za pracę w dziedzinie usprawnień i postępu technicznego procesów technologicznych.

Za całokształt działalności naukowej i naukowo-organizacyjnej wyróżniono Krzyżem Komandorskim Odrodzenia Polski Ludowej prof. dr Achmatowicz i prof. dr Konorskiego, złotym krzyżem zasługi prof. Iwaszkiewicza oraz za osiągnięcia w przemyśle Krzyżem Komandorskim Odrodzenia Polski prof. dr Dowkonia i złotym krzyżem zasługi prof. dr Zagrodzkiego. Personel naukowy Politechniki Łódzkiej ogłosił około 900 prac w formie monografii, podręczników i innych publikacji z różnych dziedzin nauki reprezentowanych w uczelni, wśród których wysuwają się na czoło prace prof. Jędraszkego.

Publikacje nasze zostały ogłoszone bądź to w wydawnictwach Polskiej Akademii Nauk, bądź w czasopiśmie naukowym — technicznym lub też we własnych wydawnictwach, a mianowicie w „Zeszytach Naukowych” uczelni. Politechnika Łódzka wydała 934 dyplomy magistrów nauk technicznych oraz 1091 dyplomów inżynierskich, z których około 60 proc. otrzymali absolwenci o pochodzeniu robotniczo-chłopskim.

Wyniki te świadczą, że w mieście bohaterów klasy robotniczej, pozbawionym w okresie przedwojennym uczelni akademickich, został rozbudowany do życia prężny i silny ośrodek myśli naukowej i technicznej. Osiągnięcia nasze świadczą, że nasza produkcja naukowa jest ściśle związana z ośrodkami, w których rozwija się uczelnia. Nasze prace, to wynik wyjątkowego i planowego wysiłku pracowników naukowych, którzy tworzą w celu podniesienia produkcji przemysłowej i zaspokojenia potrzeb materialnych i kulturalnych społeczeństwa. Coraz bardziej rośnie i przemysłowa, promując na całą naszą gospodarkę narodową.

Łódź — miasto włókiennicze, miasto wielkich zakładów przemysłowych — to czasochłonna i kosztowna uczelnia, nie posiadała ani jednej uczelni. Dziś mamy w Łodzi dziedzinę wyższych zakładów naukowych, w których kształcą się kilkanaście tysięcy synów i córek robotników, chłopów i inteligencji pracującej. NA ZDJĘCIU: piękny gmach Wydziału Chemii Politechniki Łódzkiej, mieszczący liczne audytoria, pokoje naukowe oraz wielką salę konferencyjną.

Chciałbym się podzielić doświadczeniami naszej organizacji partyjnej w zakresie walki o obniżkę kosztów własnych.

Muszę przyznać, że konkretnie, na codzień zajęliśmy się tym zagadnieniem niedawno. Nie znaczy to, że poprzednio sprawa obniżki kosztów własnych leżała odcieniem w pracy naszej organizacji partyjnej. Owszem, zajmowaliśmy się zagadnieniem oszczędzania, ale nie stawialiśmy go dość szeroko, nie wyjaśnialiśmy założeń, gdzie tkwią źródła oszczędzania konkretnie w naszym zakładzie, jakie znaczenie ma każdy gram zużytego surowca dla naszego gospodarstwa, jakie skutki powoduje marnotrawstwo. Nie zawsze potrafiliśmy łączyć sprawę gospodarki w naszym zakładzie z polityką partii, z sytuacją międzynarodową. Spróbuję przedstawić z czego to wynikało i jak usprawniliśmy naszą pracę polityczną.

WYNIKI SZCZEGÓŁOWEJ ANALIZY KOSZTÓW WŁASNYCH

Pewnego dnia w kwietniu zwróciłem się do głównego księgowego naszych zakładów, ob. Kozicki, prosząc go, aby na najbliższej naradzie technicznej dokonał analizy kosztów własnych.

W końcu kwietnia jeden z punktów narady poświęcony był istotnie temu zagadnieniu. Jak wyglądała analiza? Głównym księgowym podałem kilka cyfr obrazujących zużycie poszczególnych rodzajów kosztów. Z tej analizy obecni na naradzie niewiele mogli wywnioskować.

Na moją uwagę kierownictwo wydało polecenie ponow-

Na wczasach

Wyjechałem na wczasy do Krynic. Muszę przyznać, że byłam już w wielu miejscowościach wypoczynkowych, jak Zakrzewo, Poręba, Białowies i Zakopane, ale Krynicę najbardziej mi się podoba. Po prostu jestem oczarowany.

Na najruchliwszej z ulic, ale i im. Stalina spacerując wczasowicze ze wszystkich stron Polski. Spotkałem tutaj wielu znajomych robotników, razem słuchaliśmy koncertów na wolnym powietrzu, które są urządzone codziennie.

Dni mijają szybko, ale nie żałuję odjeżdżać z tej pięknej miejscowości, ponieważ ci, którzy przyjeżdżają po nas, to nie żadni bogacze z okresu Polski sanacyjnej, ale robotnicy i inteligencja pracująca.

Wczasowicze, którzy wypoczywają w Krynicu i w innych pięknych miejscowościach nabrają siły do dalszej pracy, od wyniku której zależy przyspieszenie wzrostu dobrobytu w naszym kraju.

J. BAJSZCZAK
ZPB im. Stalina

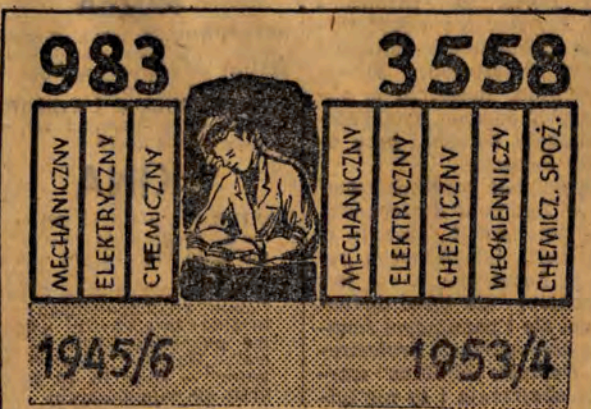
W Miłkowie dzieci wracają do zdrowia

Wiele dzieci z terenu Łodzi a m. in. i dzieci pracowników ZPB im. Armii Ludowej przebywają w sanatorium w Miłkowie. Rodzice są zadowoleni, że dzieciarnia nabrała świeżych rumieńców i zdrowia.

Dzieci otrzymywały posiłki pięć razy dziennie. Wrociły zadowolone i wypoczęte.

Szczególnie serdecznie oplekował się dziećmi personel sanatorium z kierownikiem Stanisławem Kowalskim i lekarzem Klemensem Pozarskim na czele.

S. SAWICKA
M. KAJETAN
korespondenci

W ciągu dziewięciu lat swego istnienia Politechnika Łódzka rozrosła się uspaniałotniając, stając się jednym z pierwszych w kraju zakładów naukowych, gdzie kształcą się nowe kadry inżynierów przemysłu.

ŻYCIE PARTII

Naszą pracę polityczną oparliśmy na konkretnej znajomości ekonomiki zakładu

nego przygotowania szczegółowej analizy.

Poprosiliśmy głównego księgowego o przedstawienie tych zagadnień na posiedzeniu egzekutywy. Ob. Kozicki przygotował tym razem dobry, wyczerpujący materiał, pozwalający wyciągnąć konkretne wnioski i powziąć odpowiedzialność.

Według rozważań organizacji partyjnej, zawyżenie kosztów występowało najbardziej w zakresie surowca i robocizny. Miało to miejsce zwłaszcza w cieszalni. Pracownicy, będący na etacie tego oddziału, zatrudnieni byli przy innych robotach. Ponadto zbiorowy akord nie mobilizował robotników do lepszej, wydajniejszej pracy. Częstokroć krzywdził rzetelnie pracujących, którzy dawali większą produkcję niż maruderzy.

Sprawę akordu indywidualnego w zgrzebniarce egzekutywa powierzyła towarzyszom — Jęckowi, Sulcowi i Ziaji, którzy mieli przedstawić projekt i pomóc w opracowaniu przepisów.

Nie sądzicie jednak, że sprawa poszła jak „po maśle”. W wyniku dyskusji z robotnikami i majstrami zgrzebniarki nieśliśmy dalej, głębiej w przyczyny niskiej wydajności w tym oddziale. Okazało się, że organizacja pracy jest u nas słaba, że wskutek tego, przeprowadzanych remontów mają miejsce nieuzasadnione postoje.

AKORD I ORGANIZACJA PRACY W ZESPÓŁACH

Nie zaniechawajmy sprawy wprowadzenia szlufowego, indywidualnego akordu — co znalazło poparcie większości robotników — organizacja pracy powinna być najlepszą w zakładzie, a nie uszczelnieniem, które jest u nas słabe, że wskutek tego, przeprowadzanych remontów mają miejsce nieuzasadnione postoje.

Obecnie, od 1 lipca, wprowadzono akord indywidualny na czesalni i tzw. preperu.

Drugim zagadnieniem, które podaliśmy analizie, była wada organizacji zespołów w przędzalni. Istnieją u nas zespoły trzyzłotkowe (po cztery przadzki na jedną zmianę). Produkcja na każdej zmianie dzieli się równo na każdą zmianę i w ten sposób określa się ich wydajność. Dawniej każda przadzka miała pomagaczkę. Obecnie, po utworzeniu zespołów, wszystkie przadzki pomagają przy obciążeniu. W zasadzie więc nie ma u nas pomagaczek, które zasiliłyby kadre przadzki. Zasadnicza wada takiej organizacji pracy polega na tym, że nie można znaleźć osób, które pracowałyby w przędzalni, a nie w przędzalni, co jest nieuzasadnione, ponieważ przędzalnia jest w tym czasie najbardziej obciążona.

Zagadnienie to nie jest łatwe do rozwiązania. Wymaga ono wszechstronnej analizy ze strony dyrekcji i związków zawodowych. Niemniej, poruszenie przez organizację partyjną tych spraw — spotkało się z poparciem załogi.

Dalszymi ponadto członkami partii konkretne zadania, dotyczące oszczędności surowca. Sprawa ta obchodzi wszystkich robotników, którzy tępią w zarodku wszelkie marnotrawstwo przedzi.

Niedawno członek partii przedownia pracy, tow. Bronisława Perdas, czesarka, rzuciła uwagę: „Zobowiązuję się zoszczędzić 20 klg czesanki tygodniowo. Niech inni idą za moim przykładem i oszczędzają surowiec na swoim odcinku pracy”. To hasło podchwycili inni członkowie partii. Postanowiliśmy wezwanie tow. Perdas szeroko popularyzować wśród załogi. Obecnie cała czesalnica podchwyciła ten apel.

Zagadnienie oszczędzania surowca i wzrostu wydajności pracy propagujemy za pośrednictwem agitatorów, organizatorów grup partyjnych i meżów zaufania. Dzięki tej mobilizacji załoga przędzalni i

skracalni postanowiła na czesce 10 - lecia Polski Ludowej zmniejszyć zużycie surowca o 0,25 proc.

Dużą aktywność wykazuje organizator grupy partyjnej, tow. Stefan Fernik — iglarz z oddziału czesalni. Jego grupa dzielnie pokonuje wszelkie trudności, pomaga majstrom w pracy. Ostatnio groziło zahamowanie produkcji z braku lecieł własnych rozmiarów. Stefan Fernik wraz z iglarzem Eugeniuszem Lewandowskim i majstrem Wacławem Włodarczykiem zastawiał prosek z opilków do dopasowania igieł. Dało to dobry wynik. Grzebień został przygotowany na czas.

MOBILIZUJEMY CAŁĄ ZAŁOGĘ DO WALKI Z MARNOTRAWSTWEM

Przykład tych towarzyszy mobilizuje innych członków załogi do lepszej pracy.

Do przodujących w pracy politycznej i zawodowej należą też grupowi, tow. tow.: Stanisława Brudnicka z przędzalni, Maria Hoduń, Anna Jaworska i inni.

Towarzysze wyjaśniają załogę — jak walka o obniżkę kosztów własnych u nas w zakładzie łączy się z zagadnieniem oszczędnej gospodarki w całym przemyśle krajowym. Tłumaczą, dlaczego obniżka kosztów własnych leży w interesie każdego człowieka pracy w mieście i na wsi. Wyjaśniają jednocześnie, że kolejni obniżka cen, tempo budownictwa mieszkaniowego, budowa żłoków, przedszkoli i innych urządzeń socjalnych i zdrowotnych zależą od rzetelnej pracy każdego z nas.

Towarzysze w swej agitacji postępują się również przykładami z terenu naszego zakładu. Np. ostatnio obniżono w naszym zakładowym punkcie usługowym ceny za naprawę obuwia od 10 proc. do 50 proc. Cena przybyła podszewy do butów męskich ze skóry odpadkowej wynosiła tylko 10 zł. Rada zakładowa wystąpiła o stałino z wnioskiem dalszego podniesienia kaloryczności (zwiększenia ilości tłuszczu i mięsa) dań obładowych w stołówce zakładowej, nie podwyższając ich ceny. Dzięki dobrej gospodarce naszego OZR możemy sobie na to pozwolić.

Szeroka mobilizacja załogi do walki o obniżkę kosztów własnych daje wyniki. Obrazują to następujące cyfry: o ile w pierwszym kwartale br. koszt robotniczy bezpośrednio w czesalni na 1 kg przędzy wynosił 1,64 zł, to w kwietniu obniżył się do 1,55 zł. Jest to wy-

nik oszczędnej gospodarki, likwidacji marnotrawstwa czasu robotniczego.

Nasze osiągnięcia nie są jeszcze zadowalające. Organizacja partyjna postawiła sobie za cel dalsze wykorzystanie istniejących rezerw obniżki kosztów własnych, doprowadzenie do końca spraw wynikłych z analizy sytuacji w zakładzie. Analiza ta pozwoliła nam wnioskować o konieczności nie kształtowania się wskaźników techniczno - ekonomicznych i nadad pracy politycznej właściwy kierunek. Musimy szerzej niż dotychczas mobilizować nasze grupy partyjne do pracy nad realizacją tych zadań. Nie działają one jeszcze dość samodzielnie. Grupy nie czują się jeszcze organizatorem swego odcinka, nie czują się zań odpowiedzialnymi.

Z dotychczasowych naszych doświadczeń wyciągnęliśmy również wnioski, że praca polityczna musi być oparta o konkretną znajomość ekonomiki zakładu. Jest to bowiem jeden z warunków skuteczności naszej agitacji.

STEFAN KNUL
sekretarz podstawowej organizacji partyjnej ZPW im. Reymonta

Towarzysze z MZPW — dajcie dobrą przedzi!

Do naszej redakcji wpłynął list od pracowników skracalni ZPW im. Barlickiego, skierowany do załogi przędzalni Mazowieckich ZPW w Tomaszowie Mazowieckim.

W liście tym załoga skracalni pisze o niskiej jakości przędzy otrzymywanej z tomaszowskich zakładów. Poniżej zamieszczamy treść listu:

DO PRZĘDZALNIKÓW MAZOWIECKICH ZPW
W TOMASZOWIE MAZOWIECKIM,
Drodzy Towarzysze!

Przędza, którą od Was otrzymujemy, szczególnie w dwóch ostatnich tygodniach, sprawia nam wiele trudności i kłopotu w produkcji. Końcówki przędzy są podwinięte. Kopytki młotki i w wielu wypadkach polamane. Szczególnie dotyczy to potosnowy czarny „czernastki” oraz potosnowy szaro-niebieski tego samego numeru. W niektórych skrajnych przypadkach przędzy zmieszana jest z odpadkami. Część tego surowca, jako kompletnie brak, jesteśmy zmuszeni Was zwrócić, gdyż nie nadaje się on do dalszego przerobu.

Przędza ta nastręcza nam wiele trudności w okresie, kiedy załoga nasza w prze-

Młode brakarki z Pierwszej Rudzkiej przodują w pracy

Na terenie Rudzkiej Farbiarni i Wykończalni „Pierwsza” powstała brygada młodzieńcza, złożona z brakarek. Brakarki te, pracujące dawniej na różnych zmianach, często nie wykonywały swych planów. Obecnie większość z nich została skupiona na jednej zmianie, a majster Stanisław Pawlak, otaczając je troskliwą opieką — udziela im rad i fachowych wyjaśnień.

Zespołowa praca brakarek dała pozytywne wyniki. ZMP-ówki zaczęły współpracować między sobą, wskutek czego plany dzienne są obecnie wykonywane rytmicznie. Niektóre z młodych brakarek prześcigają nawet starsze, doświadczone robotnice.

Na szczególne wyróżnienie zasługują brakarki: Henryka Rajch, Cecylia Chorobka, Zofia Nowakowska, które przekraczają już wydatnie swe normy produkcyjne.

J. RUSZCZAK
korespondent

Na półkach księgarskich

Publicystyka Gorkiego

Publicystyka stanowi bardzo istotną część twórczości Maksyma Gorkiego. Znakomity pisarz i głęboki myśliciel, niezłomny szermierz sprawy robotniczej i piewca rewolucyjnych walk proletariatu, uważał zawsze o pracę publicystyki za nieodzowną część swych bogatych środków pisarskich i orężem tym walczył świetnie, ilekroć trzeba było wypowiedzieć się szybko i skutecznie w aktualnych i ważnych sprawach politycznych.

Przygotowany przez zespół pracowników Moskiewskiego Instytutu Literatury Świata, w przekładzie polskim zbior artykułów Gorkiego pt. „O pokój i demokrację” zawiera kilkadziesiąt pozycji z okresu lat 1906—1936.

Omawiając w swych artykułach, przemówieniach, szkicach, listach problemy międzynarodowej walki o pokój i demokrację, pisarz tej miary co Maksym Gorki rozszerzał znacznie zakres tematyczny i poruszał jednocześnie wiele zagadnień. Są to zagadnienia filozofii, moralności, kultury, sztuki i inne, rozważane i badane z pozycji marksizmu-leninizmu, z pozycji rewolucjonisty walczącego o wyzwolenie mas pracujących i lepszą przyszłość świata. Gorki miał zawsze na celu demaskowanie zbrodniarstwa, głupoty i obłędu ustroju kapitalistycznego, pletwienie imperializmu i militarizmu, przestrzeganie przed niebezpieczeństwem wojen, klęsk i zniszczeń, jakie niesie ludzkości fałszywizm w tej czy innej odmianie.

W zbiorze „O pokój i demokrację” — obok znakomitych, szeroko znanych pamiłków antyimperialistycznych — „Miało Złotego Diabła”, „Jeden z królów republiki” i „Uroczą Francją” — znajdziemy wiele innych wypowiedzi Gorkiego, w których piękny i szlachetny wyraz znajdują humanizm i mądrość autora, jego pisarskie talenty, żarliwość bojownika i nienawiść do kapitalistycznych ciemności i wyzyskiwaczy.

*) Maksym Gorki. O pokój i demokrację. Szkice, pamflety, artykuły, przemówienia, listy. Przetłumaczył i zbiorzył Julian Stawski, Zofia Dłuska, Stefan Kłomowski, Zofia Kłomowska, Barbara Rafłowska. Warszawa, „Książka i Wiedza”, 1954. Str. 264.

Drodzy Towarzysze!

Pracownicy naszej skracalni zwracają się do Was z gorącym apelem: nie utrudniajcie nam pracy. Przysyłajcie nam przedzi bez błędów.

Nie pozwólcie brakorobom i bumelanom na trwonienie Waszej pracy i podrywaniu dobrego imienia socjalistycznego zakładu pracy.

Walcie o plan i obniżkę kosztów własnych jest jednakowo ważna dla Was i dla nas. Zaspokrajemy klasy robotniczej w tkaniny wysokiej jakości jest naszą wspólną sprawą. Dlatego też postarajcie się, aby jakość Waszej przędzy uległa radykalnej poprawie, a wtedy i my podnieśliśmy jakość naszych materiałów.

Pracownicy skracalni ZPW im. Barlickiego.

GŁOS kandyduje: DŁUGIEGO?

„Na zmianie kierownika przędzalni Zenona Pawlaka. W ZPB im. Harnawa, nie przedstawiono części zgrzebniar na inną numerację przędzy, zgodnie z zarządzeniem. Wskutek tego niedbalstwa nie tylko miały postój maszyny obrabawkowe, ale brak przędzy spowodował niewykonanie planu dziennego przez tkalnię. Kierownictwo zakładu winno energicznie zaważać zaniechania tego rodzaju.

Przedsiębiorstwo Remontów — Montażowe Handlu Węglanego w Łodzi nie naprawia chłodzi w sklepie MMH nr 363? O zepsucie chłodzi wyżej wymienionego przedsiębiorstwo zostało zawiadomione 7 miesięcy temu. Pomimo kilkakrotnych interwencji kierownika sklepu, do tej pory nie przystąpiono do naprawy chłodzi.

Na podstawie korespondencji

KAWECKIEGO I DEŃSKIEGO

Dośkonale zaspokrajona pracownia obróbki metali Politechniki Łódzkiej. Do dyspozycji studentów oddana tutaj setki nowoczesnych precyzyjnych maszyn i aparatów.

4. sekretarz odpow. 219-05, dział partyjny 216-19; dział mieszk. Piotrkowska 46 i 1/2 pietro Druk. RSW „Prasa”, 2w. 17, tel. 17-10. Informacji w sprawie prenumeraty odcinanej w kraju ze sta-
no. tel. 205-92